

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/77/2006

CO JEST W ŻYCIU NAJWAŻNIEJSZE?

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2005 roku

Z pewnością nie ma jednej, doskonałej recepty na udane i szczęśliwe życie. Można nawet powiedzieć, że ile osób, tyle różnych pomysłów na to, aby życie było satysfakcjonujące. Dostrzec jednak można pewne ogólne komponenty składające się na codzienną egzystencję, które w mniejszym lub większym stopniu (w zależności od osoby, jej aspiracji oraz wyznawanego światopoglądu) sprawiają, że ma ona sens.

W jednym z naszych ostatnich sondaży¹ zapytaliśmy Polaków, co ich zdaniem jest najbardziej potrzebne, aby życie było udane². Wprawdzie okazuje się, że najważniejsze sprawy warunkujące udane życie w pewnym stopniu korespondują ze stawianymi sobie przez Polaków życiowymi celami i dążeniami³, jednak nie stanowią ich bezpośredniego odzwierciedlenia.

KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA

Większość Polaków (51%) za najważniejszy element udanego życia uznaje dobre zdrowie, jednak dbanie o nie stanowi bezpośredni przedmiot dążeń jedynie co dziesiątego spośród tych, którzy mają jakieś życiowe aspiracje⁴. Dla niemal połowy ankietowanych (46%) niezbędne do szczęśliwego życia są pieniądze, zapewniające dostatek i dobrobyt. Co ciekawe, dopiero na trzeciej pozycji znajduje się rodzina, która zwykle otwierała listę życiowych wartości oraz źródeł satysfakcji. Szczęście rodzinne, jak również zgoda, miłość, zaufanie, harmonia oraz spokój panujące w rodzinie to, jak się okazuje, elementy niezbędne do udanego życia dla co trzeciego Polaka (34%). Co czwarty natomiast (24%) za priorytet uznaje odpowiedni zawód oraz posiadanie zatrudnienia.

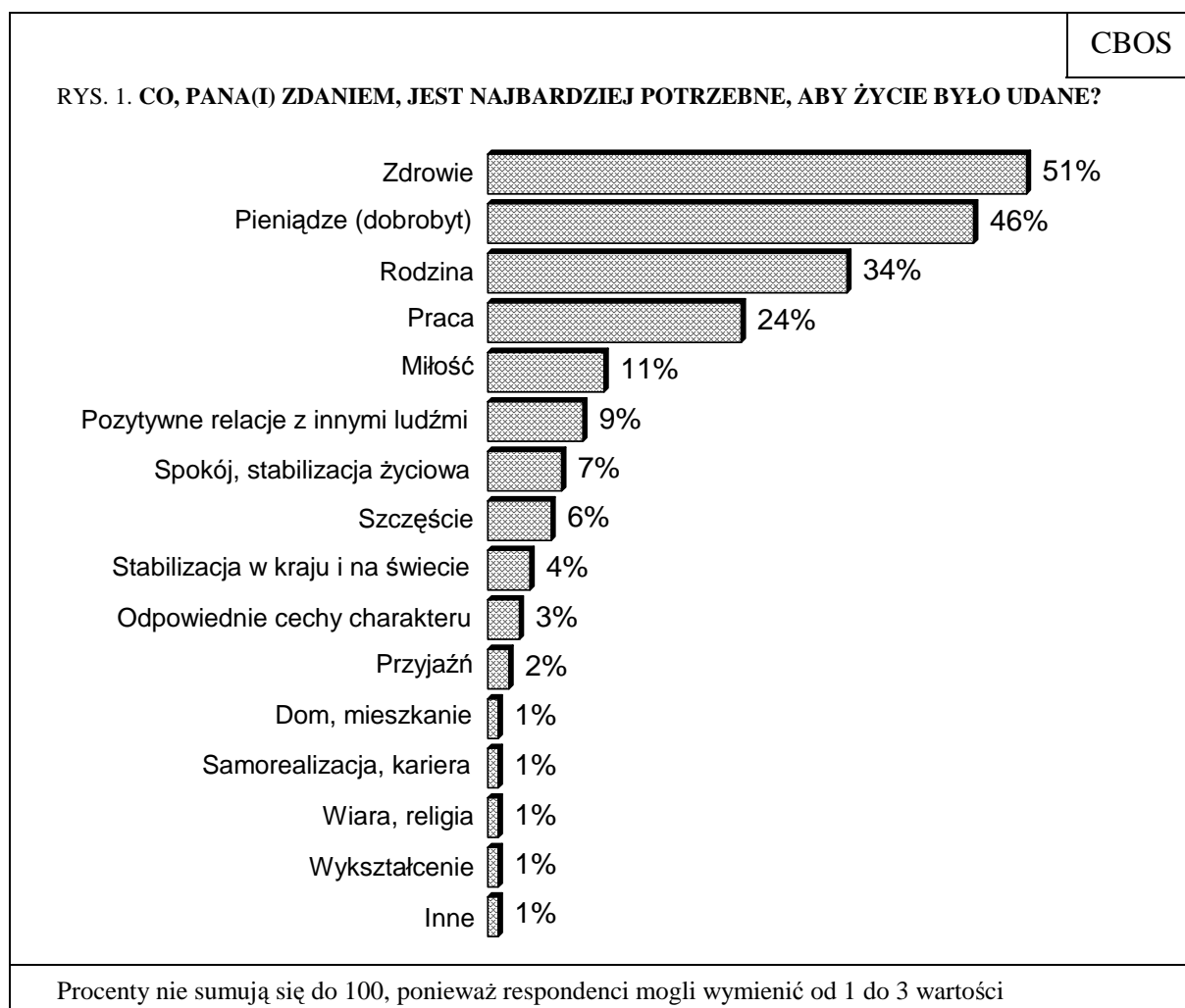
¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (190) zrealizowano w dniach 3-6 marca 2006 roku na liczącej 1081 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zastosowano pytanie otwarte, dzięki czemu respondenci mieli możliwość formułowania swobodnych odpowiedzi, które następnie pogrupowano, tworząc prezentowane w komunikacie kategorie.

³ Zob. komunikat CBOS „Cele i dążenia życiowe Polaków”, kwiecień 2006.

⁴ Tamże.

Znacznie dalej na liście komponentów stanowiących o udanej egzystencji znajdują się takie cechy, jak miłość, której znaczenie podkreśla co dziewiąty badany (11%), a także pozytywne relacje z innymi ludźmi, o czym jest przekonany co jedenasty respondent (9%). Dla 7% ankietowanych najważniejsza jest stabilizacja oraz związany z nią spokój, a nieco mniejsza liczebnie grupa (6%) w sposób szczególny podkreśla wartość szczęścia. Jedyne nieliczni uważają, że do tego, aby życie było udane, niezbędna jest stabilizacja społeczna, polityczna oraz gospodarcza w kraju i na świecie (4%), a także odpowiednie cechy charakteru (3%), zwłaszcza optymizm, wiara w siebie oraz pracowitość i przedsiębiorczość. Tylko dwóch na stu ankietowanych (2%) podkreśla w tym kontekście wartość przyjaźni. Listę najistotniejszych składników udanej egzystencji zamykają: posiadanie mieszkania lub domu, samorealizacja, wiara oraz wykształcenie (po 1%).

HIERARCHIA WARTOŚCI STANOWIĄCYCH O UDANYM ŻYCIU ZE WZGLĘDU NA CECHY SOCJODEMOGRAFICZNE RESPONDENTÓW

W poszczególnych grupach społeczno-zawodowych nieco odmiennie przedstawia się lista komponentów stanowiących fundament satysfakcjonującego życia. Hierarchia wartości warunkujących udane życie jest zróżnicowana ze względu na takie cechy respondentów, jak: płeć, wiek, wielkość miejsca zamieszkania, wykształcenie, status materialny oraz sytuacja zawodowa.

PŁEĆ

Kobiety częściej niż mężczyźni zwracają uwagę na zdrowie jako ważny element udanego życia. Nieco częściej też podkreślają w tym kontekście znaczenie miłości oraz spokoju i życiowej stabilizacji. Mężczyźni natomiast wyraźniej akcentują rolę zatrudnienia, a także sprzyjających warunków społecznych, gospodarczych, politycznych w kraju i na świecie (zob. rys. 2, s. 6).

WIEK

Wraz z wiekiem znaczenia nabiera zdrowie jako najistotniejszy składnik udanej egzystencji. Im starsi są badani, tym częściej również podkreślają (szczególnie mający od 55 do 64 lat) wagę spokojnego i stabilnego życia osobistego oraz stabilizacji w kraju i na świecie.

Odwrotnie proporcjonalna względem wieku jest natomiast ranga przypisywana rodzinie oraz pracy. Młodszy respondenci znacznie częściej niż starsi traktują te wartości jako podstawę udanego życia. Osoby w wieku od 18 do 24 lat częściej niż pozostałe podkreślają znaczenie szczęścia, wykształcenia, cech charakteru, samorealizacji i przyjaźni (zob. rys. 3, s.7).

WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Mieszkańcy największych aglomeracji nieco różnią się od pozostałych respondentów poglądami na życie. Częściej niż inni wymieniają rodzinę jako najważniejszy element udanego życia. Stosunkowo najczęściej też podkreślają w tym kontekście wartość przyjaźni.

Nieco rzadziej natomiast zwracają uwagę na zdrowie. Mieszkańcy średnich i dużych miast częściej niż ci, którzy mieszkają na wsi oraz w najmniejszych miastach, wskazują na dobrobyt i pieniądze, a także na miłość - jako komponenty udanego życia. Natomiast mieszkańcy wsi i miast do 20 tys. ludności częściej niż pozostali akcentują wartość pozytywnych relacji z innymi ludźmi, a więc: wzajemnego szacunku, tolerancji, życzliwości, zaufania, zrozumienia, zgody oraz wzajemnej pomocy (zob. rys. 4, s. 8).

WYKSZTAŁCENIE

Wraz ze wzrostem wykształcenia respondentów na znaczeniu traci zdrowie jako główny wyznacznik udanej egzystencji, wartości nabiera zaś życie małżeńskie i rodzinne. Osoby z wyższym wykształceniem znacznie rzadziej niż pozostałe wymieniają dostatek jako główny składnik satysfakcjonującego życia, nieco częściej zaś - przyjaźń, odpowiednie cechy charakteru oraz sytuację mieszkaniową (zob. rys. 5, s. 9).

STATUS MATERIALNY

Im zamożniejsi są respondenci, tym częściej podkreślają znaczenie wartości niematerialnych stanowiących o udanym życiu. Osoby osiągające najwyższe dochody częściej niż pozostałe do komponentów udanej egzystencji zaliczają: szczęście rodzinne, spokój, odpowiednie cechy charakteru oraz przyjaźń. Natomiast badani, którym finansowo najgorzej się powodzi, wyraźnie częściej niż osoby lepiej sytuowane za najważniejsze dla udanego życia uważają pracę i pieniądze (zob. rys. 6, s. 10).

STATUS SPOŁECZNO-ZAWODOWY

Poglądy na udane życie dość wyraźnie różnicuje pozycja zawodowa respondentów. Wprawdzie we wszystkich analizowanych kategoriach wyodrębnionych ze względu na status społeczno-zawodowy jako główne komponenty warunkujące udane życie wymieniane są: zdrowie, pieniądze, rodzina i praca, jednak nadawane im znaczenie jest istotnie zróżnicowane.

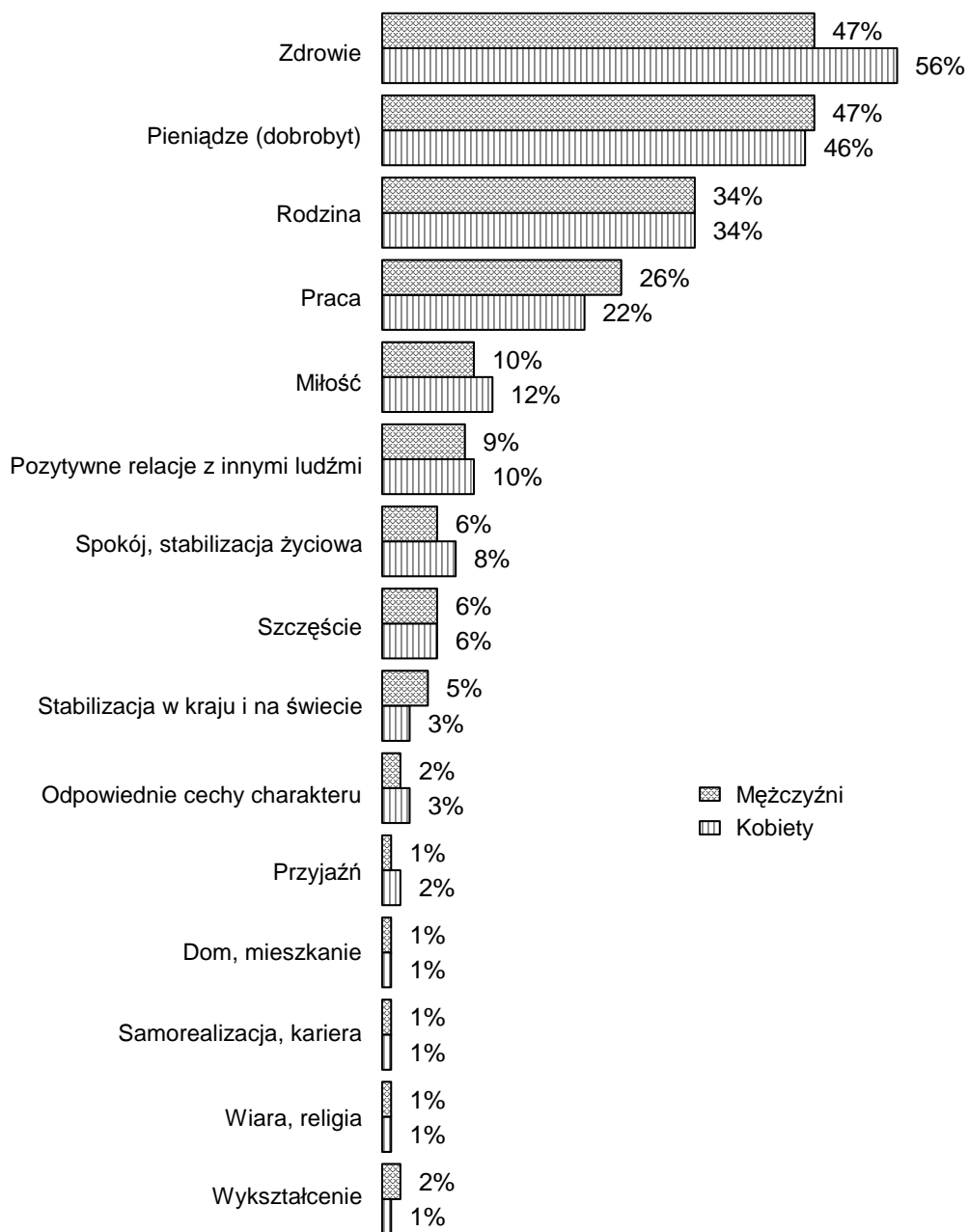
Wartość zdrowia jako fundamentalnego składnika udanego życia szczególnie podkreślają emeryci, znacznie rzadziej zaś uczniowie i studenci oraz prywatni przedsiębiorcy. Pieniądze z kolei to podstawa udanej egzystencji dla ponad połowy bezrobotnych oraz co drugiego pracownika biurowo-administracyjnego. Znacznie mniejszą wagę do finansów przywiązują natomiast uczniowie i studenci (36%).

Rodzina liczy się przede wszystkim dla prywatnych przedsiębiorców, uczniów i studentów oraz rolników, zdecydowanie rzadziej zaś dla emerytów. Znaczenie pracy dla udanego życia szczególnie podkreślają ci, którzy jej nie mają, nie stanowi ona natomiast większej wartości dla emerytów mających już za sobą aktywność zawodową.

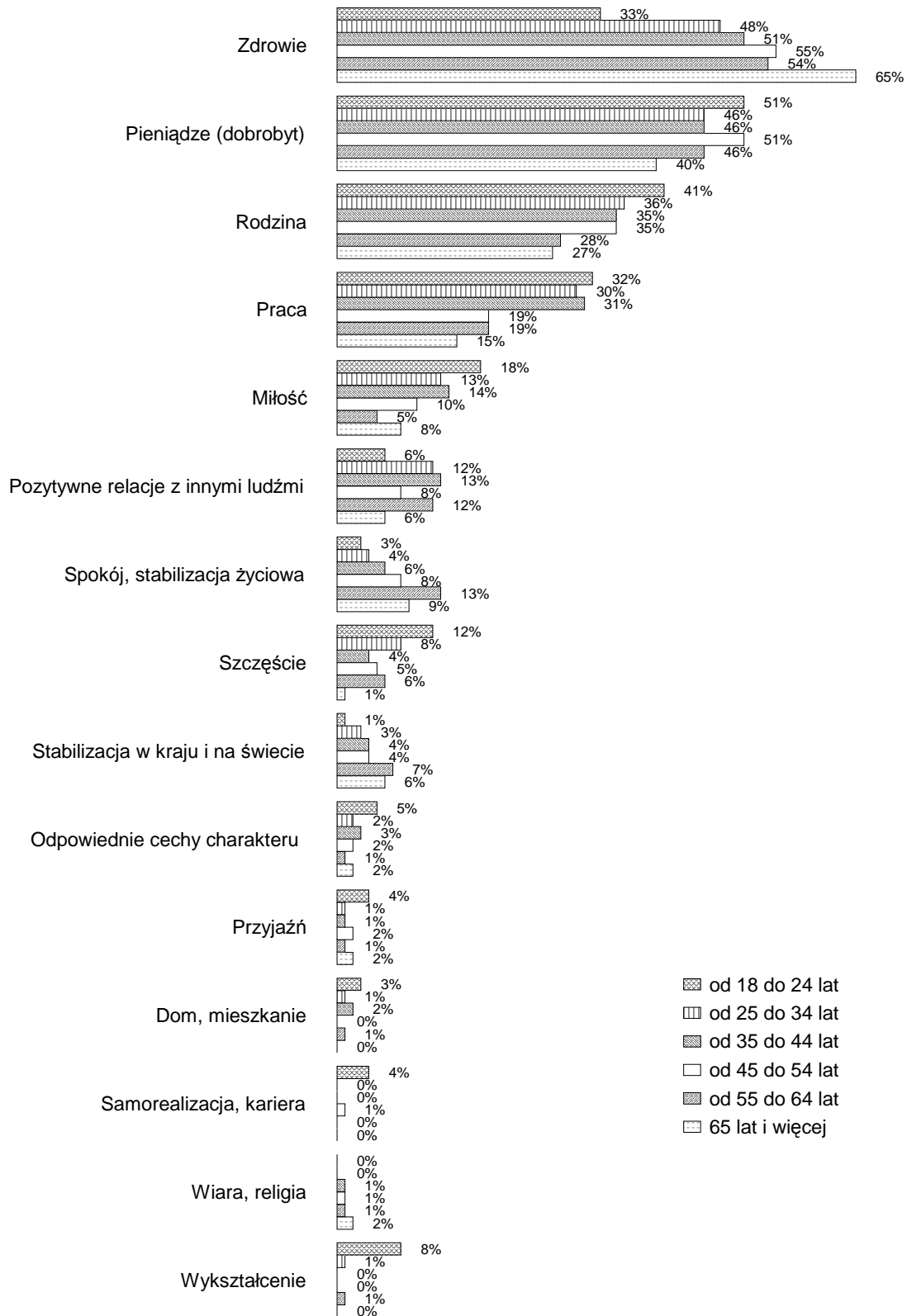
Uczniowie i studenci wyraźnie częściej niż pozostałe grupy społeczno-zawodowe podkreślają wartość miłości, wykształcenia oraz szczęścia jako elementów stanowiących podstawę udanego życia. Stosunkowo częściej niż inni wskazują też na znaczenie samorealizacji, kariery oraz odpowiednich cech charakteru.

Spokój i stabilizacja życiowa oraz odpowiednie warunki społeczne, polityczne i gospodarcze to elementy udanego życia, które częściej niż inni podkreślają emeryci oraz przedsiębiorcy pracujący na własny rachunek poza rolnictwem, natomiast potrzebę przyjaźni stosunkowo najczęściej akcentują osoby należące do kadry kierowniczej i inteligencji (zob. rys. 7, s. 11-12).

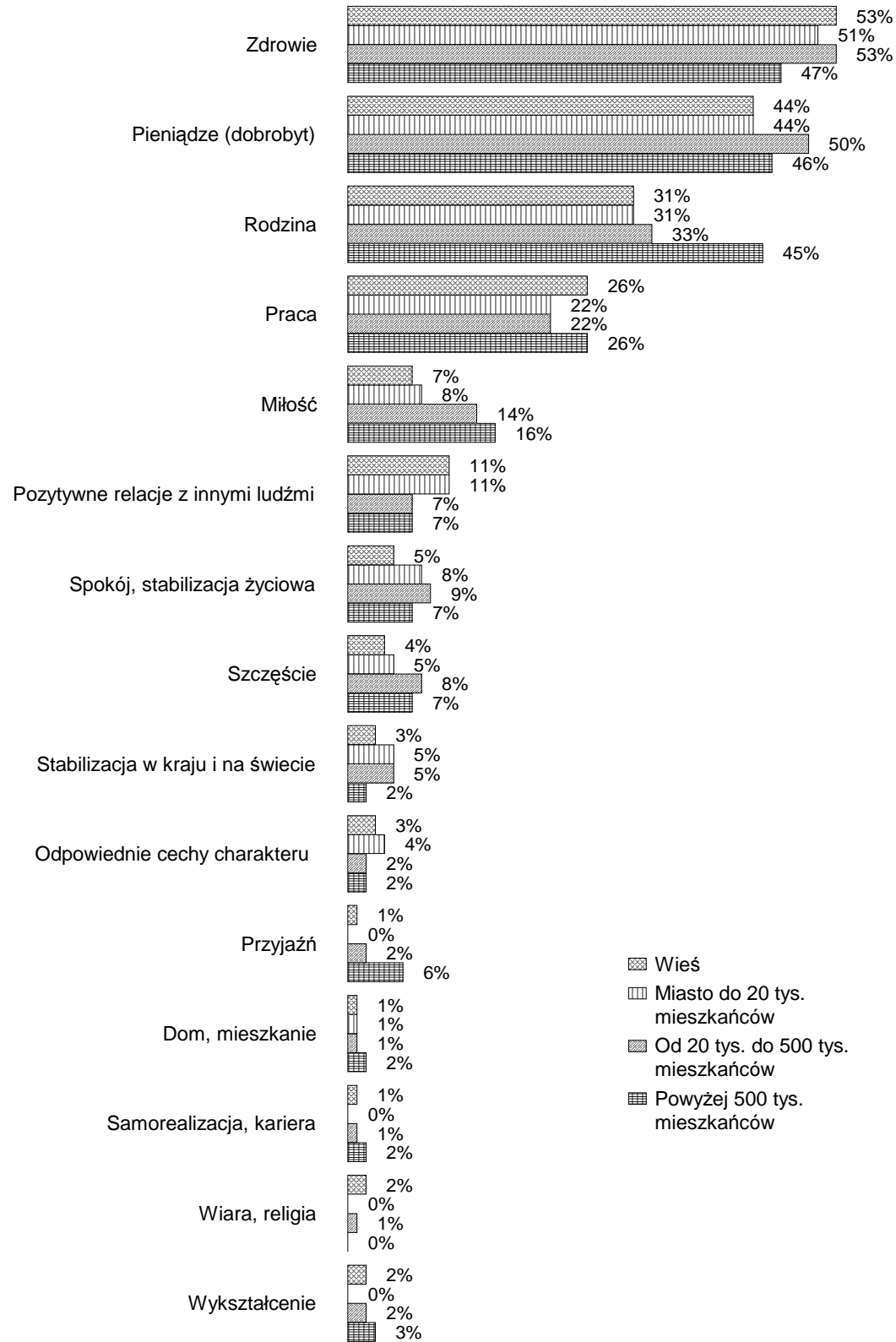
RYS. 2. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ)

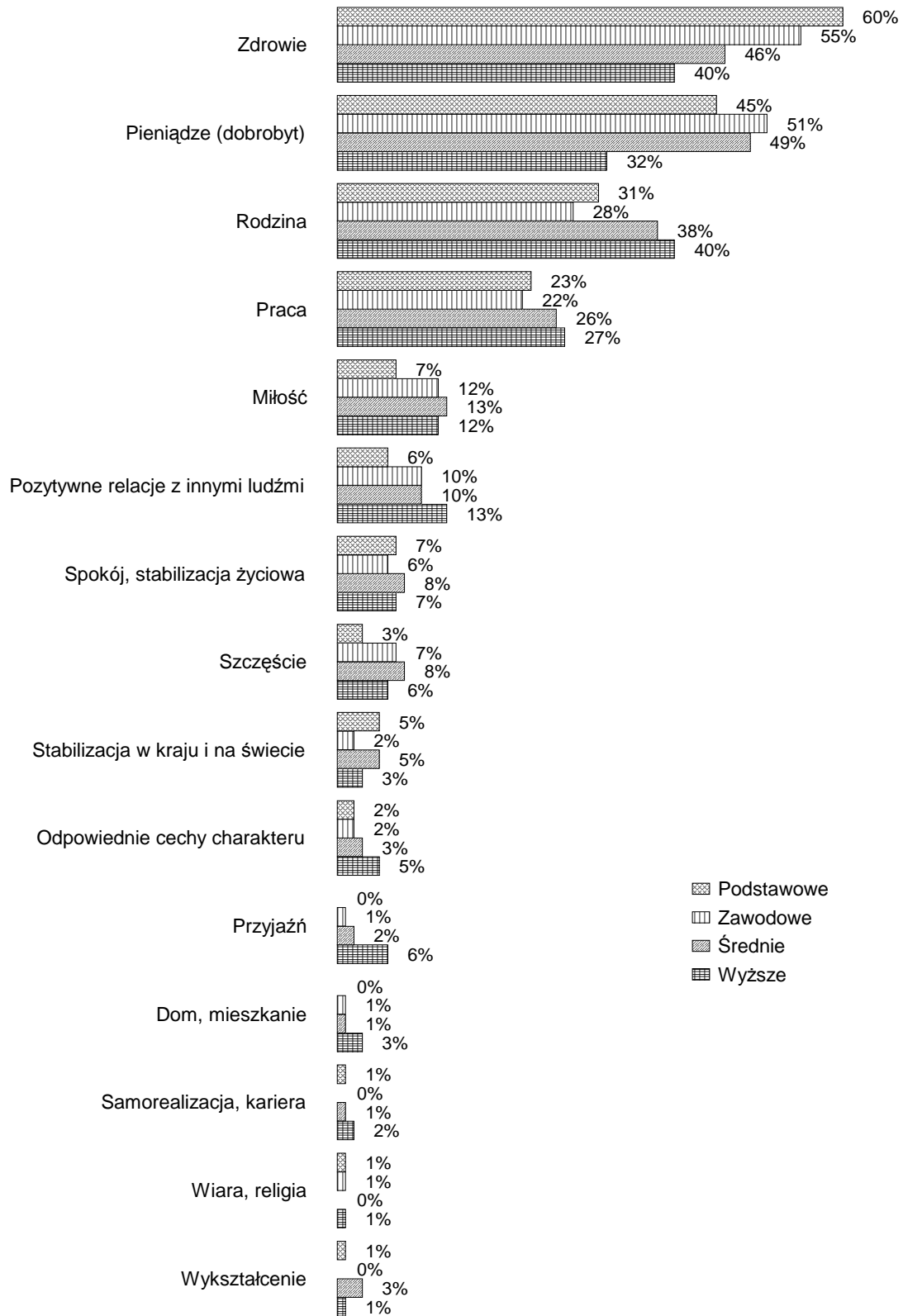
RYS. 3. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA WIEK)

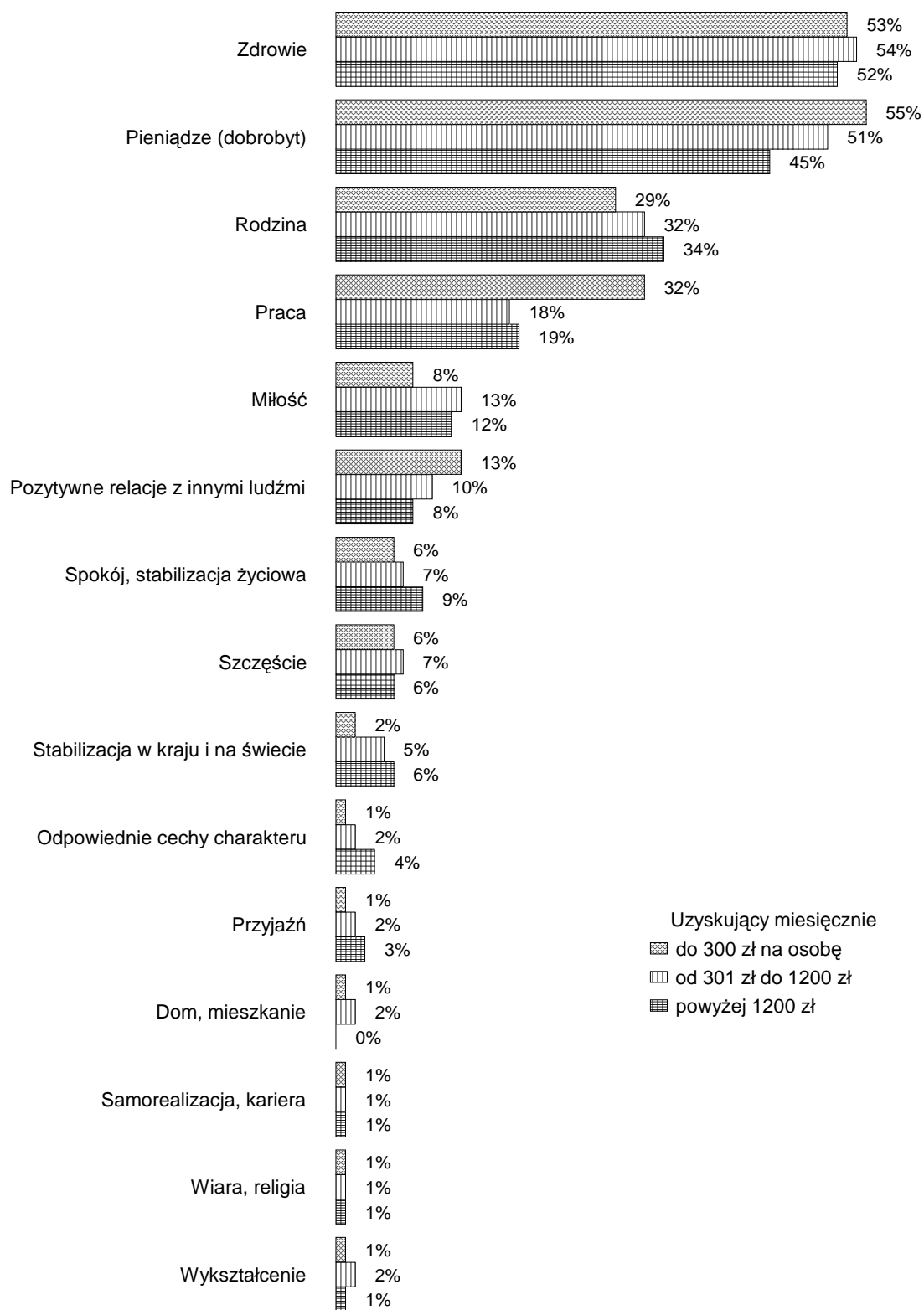
RYS. 4. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA)

RYS. 5. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE)

RYS. 6. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA STATUS MATERIALNY)

RYS. 7. KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA STATUS SPOŁECZNO-ZAWODOWY)

KIEROWNICY

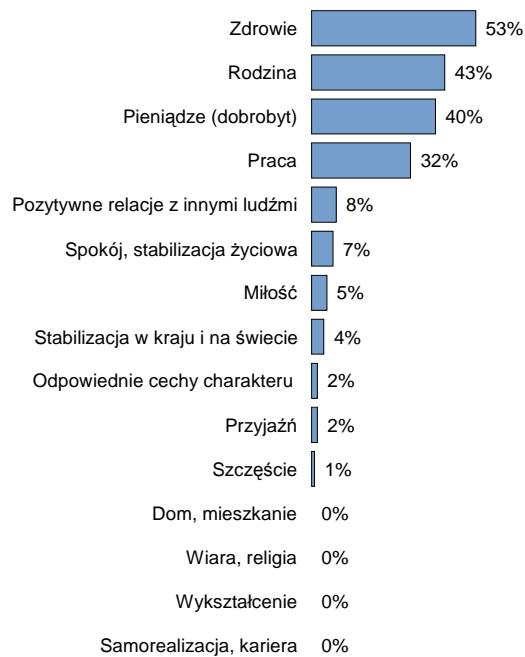
PRACOWNICY UMYSŁOWI

ROBOTNICZY

ROLNICY

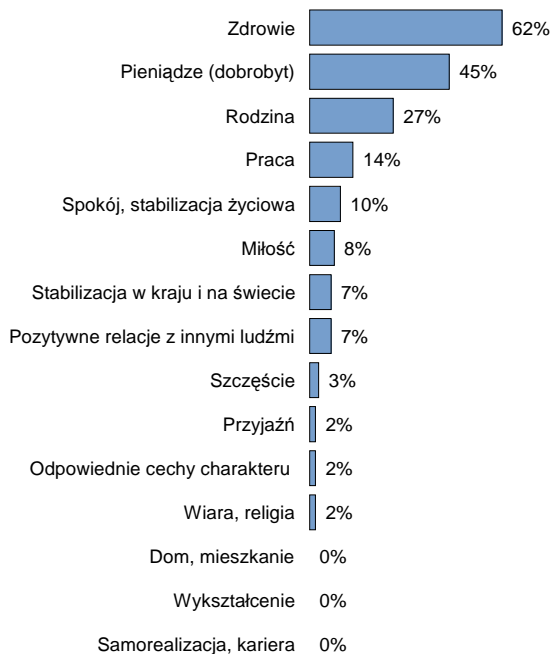

RYS. 7 (cd.). **KOMPONENTY UDANEGO ŻYCIA (ZRÓŻNICOWANIE ZE WZGLĘDU NA STATUS SPOŁECZNO-ZAWODOWY)**

PRZEDSIĘBIORCY

EMERYCI

UCZNIOWIE I STUDENCI

BEZROBOTNI

Składając sobie życzenia wymieniamy nie bez kozery w pierwszej kolejności zdrowie, jak się bowiem okazuje, stanowi ono według Polaków podstawowy element udanego życia.

Chociaż przyjęło się twierdzić, że pieniądze szczęścia nie dają, to, jak wynika z badań, w bardzo dużym stopniu decydują o życiowej satysfakcji. Zdaniem respondentów stabilna sytuacja finansowa wpływa na możliwość określenia egzystencji mianem udanej w znacznie większym zakresie niż szczęście rodzinne czy praca, które to wartości zamykają ścisłą czołówkę komponentów satysfakcjonującego życia.

Opracował

Rafał BOGUSZEWSKI